

ACCIÓ CATALANA

PUBLICACIÓ SETMANAL

Redacció i administració: Trafalgar, 14. - Barcelona.

Si de l'estat de guerra moral entre Catalunya i l'Estat espanyol, se'n nodrís la consciència del patriota català, tanmateix la lluita contra la premsa no catalana i espanyolitzant seria fàcil. Quan en el darrer número d'ACCIÓ CATALANA alludíem la premsa comarcal férem també una referència a la premsa quotidiana de ciutat, o millor dit, de la capital de Catalunya. Seria possible amb aquesta ni tan sols intentar aquell "Servei de premsa" la utilitat de la qual reportàvem?

És axiomàtic entre patriotes íntegres el considerar la premsa diària no catalana o espanyolitzant con l'avantguarda de l'enemic a dins de casa. Són violentes les exclamacions que els mateixos patriotes llencen un dia darrera l'altra contra la dita premsa. Si aquell estat de guerra però fos íntegrament viscut podríem considerar aquells diaris no pas com a una trinxera enemiga la conquesta de la qual cal emprendre immediatament, ans com a una temible ofensiva de gasos asfixiants la defensa contra els quals cal preparar tot seguit. Per tal com ¿no és precisament un resultat moral paral·lel a aquell resultat material que dels tals gasos es detallen, el que damunt els nostres connacionals exerceixen aquelles fulles?

Orbetat, ceguera, idiotesa, són els símptomes més eminents en l'ordre físic els quals, en l'ordre moral, havem també observat entre nosaltres. I no cal pas enriure's del símil perquè és just i, d'altra part, el problema és el més seriós que es planteja al patriota català.

I el més tràgic és que la culpa és tota nostra. Els compradors, subscriptors, i anunciants dels diaris enemics són en llur major nombre catalans, i, tot sovint, a si-dients catalanistes. No és hora d'emprendre contra aquesta premsa una ofensiva violent?

Doncs, puix que la nostra tasca és realista i el nostre nacionalisme activista, cal des d'ara mateix purificar l'atmosfera d'aquells gasos. Tinguem present que *nosaltres mateixos* els donem combustible i que *sense nosaltres* el tòxic no existeix. Podríem gairebé assegurar que si els catalans de tots els matisos del nacionalisme retiressin llur ajut directe o indirecte a la premsa acatalana o anticatalana, aquesta entraria en estat agònic.

Preocupem-nos-en sense tardar i procurem que ni subscripcions, ni anuncis, ni esqueles, ni gasetilles suplicades, ni compres volanderes, forneixin a aquesta arma formidable, mitjans per assegurar-ne la potència.

La primera preocupació del patriota català ha d'ésser la premsa descaradament o dissimuladament contrària a l'interès nacional. Tots els procediments emprats per a anorrear-la seran lícits. Tot ajut directe o indirecte que se li atorgarà serà un crim de lesa catalanitat.

Si un fanatisme conscient cal propagar entre nosaltres, donem-li com a primera fòbia, la premsa neutra o neutralitzant, anti-nacional o desnacionalitzadora.

L' 11 SETEMBRE

La commemoració d'aquesta data històrica, cada any més estesa a Catalunya, ha tingut, sobretot a Barcelona, una importància màxima. El propòsit d'un grup selecte de patriotes de convertir l'11 setembre en una diada nacional és a punt d'esdevenir una realitat.

Tots els matisos del catalanisme, totes les organitzacions nacionalistes des de les de més extrema tendència fins a les de modalitat més conservadora, han tributat llur homenatge a l'heroi simbòlic. Algú ha dit que en aquesta data el "front únic" es constituïa sense esforç.

La força emotiva de l'homenatge a En Casanova és d'una puritat insubstituïble. En poques diades patriòtiques de les que se celebren a Catalunya, bé podem afirmar que en cap més, la mobilització dels cors catalans és feta amb tanta d'unanimitat. Festa de sentiment, al peu de l'estàtua del Conseller, la flor sublim de l'heroisme rep un culte fervorós en el qual el *soldat que fou* s'encarna en l'esguard dels més purs i en les voluntats més ardents en la del *soldat que serà*.

ACCIÓ CATALANA que ha rebut en aquesta diada les proves més sensibles d'afecte i d'adhesió de nombrosos indrets de la Pàtria, ha cooperat a l'homenatge no tan sols amb l'oferta ritual de la corona sinó tramentent arreu on ha estat sol·licitada un estol de representants, portaveus de l'apostolat nacionalista que ha emprès.

En el número vinent en ressenyarem el desenrotllament.

25 CTS.

MINÚCIES ESSENCIALS

En una nació constituïda, que viu una vida políticament normal, pot ésser admesa la ficció que tothom és patriota mentre no es demostrï el contrari. En una nació com Catalunya que es troba en període preconstituent, no cal admetre ficció de cap mena. En qualsevol moment, amb un rapidíssim examen, podem comprendre si una persona és o no un català patriota.

A vegades no caldrà ni que veiem la persona perquè en tindrem prou i de sobres amb trucar a la seva porta. Una placa, per exemple, escrita en espanyol ja diu que l'home que volem classificar no és un veritable patriota. Suposem que no hi ha placa; la porta s'obra i som introduïts al seu despatx. Què volem més? D'instint, els ulls se'ns en van a la llibreria. Quants de llibres catalans? Quins llibres catalans? En contestar-nos aquestes preguntes trobem una dada excel·lent per mesurar la catalanitat del nostre subjecte.

Suposem que en lloc d'ésser introduïts al despatx, som introduïts a una saleta on no hi ha sinó diaris i revistes. La qualitat d'aquests papers ens dirà més que una llarga conversa. Un senyor subscriptor exclusiu de la "Vanguardia" i del "Nuevo Mundo" no serà mai un patriota perfecte ni tan sols un català acceptable.

***

Ara no anem a un domicili privat. Entrem en una oficina comercial. Una ullada a l'almanac: és en la nostra llengua o en l'idioma d'altri? Una ullada als llibres: són portats en català o en espanyol? Una altra ullada als rètols... Ens caldrà res més? El comerç pot tenir ara com ara exigències especials que obliguin a transigir amb un bilingüisme oportunista. És possible que si en un mateix dia totes les nostres fàbriques i els magatzems aviaven llur correspondència en català produïssin fora de Catalunya una reacció perillosa. Però sense arribar a aquest noble puritanisme permès als anglesos, n'hi ha de coses a fer que no es fan! La immensa majoria de comerciants escriuen en espanyol a llurs corresponents catalans, usen dins de la nostra terra etiquetes i impresos exòtics, anuncien de la mateixa manera que a

Cuenca o a Valladolid. És molt possible que al costat d'aquestes claudicacions molts d'ells es mostrin generosos amb els partits polítics de Catalunya i àdhuc amb les institucions de desinteressada propaganda. Llur magnanimitat ha d'ésser agraïda; però ho fora doblement si anava acompanyada d'altres fets que certifiessin una plena i harmònica personalitat nacionalista.

Gran cosa és que les caixes de les organitzacions patriòtiques siguin generosament nodrides; ja fóra molt que tothom qui pogués acudir a vessar-hi el sobrant de la seva arca; tanmateix l'eficàcia de l'exemple no pot ésser superada ni compensada per cap mena de munificència.

***

Continuem les suposicions. Entreu a un banc; esteneu una factura per fer un ingrés en el comte corrent. Una inèrcia gens patriòtica us inclina a entendre-la en espanyol. Tanmateix ningú no us obliga. Podeu escriure-la en català. Feu la prova. Nosaltres la fem sempre que s'escau sense que mai hagim topat amb cap dificultat. Sovint a l'altra banda del taulell, havem cregut veure un somris gairebé imperceptible de satisfacció.

***

Com digué En Bofill en el seu parlament de la Mancomunitat, no tenim vocació d'energúmens. Si una persona que no entén la nostra llengua s'adreça a nosaltres bonament, naturalment, en la seva, serà de llei que ens esforcem per comprendre-la i per fer-nos comprendre. Però cap llei moral no ens pot obligar a una postposició sistemàtica del nostre idioma en benefici de l'idioma d'altri.

Un català, a Catalunya, té el deure i el dret de dirigir-se a tothom en català.

Proclamat aquest principi, fem un petit examen de consciència. No us avergonyeix el nombre dels vostres mancaments? Abunden els catalans que manllevan la llengua espanyola així que la senten parlar a llur entorn; n'hi ha que parlen en espanyol a gent que fa anys que s'està a Catalunya i que, per tant, comprèn perfectament el català.

Hi ha persones que creient-se orgulloses i professant idees aristocràtiques deixen llur idioma per adreçar-se a una minyona aragonesa que al te-

rrat o al cel-obert o al carrer demostra que comprèn el català a meravella. I aquestes persones, a desgrat de llur orgull i de llur aristocratism, fan el mateix amb el cobrador del tramvia, el guarda urbà de la cantonada i l'aprenent de l'adroguer.

No cal cap orgull, n'hi ha prou amb un bri de vera dignitat, per mantenir els drets de la llengua pròpia.

COMENTARIS

La restauració

Anàrem a Ripoll. Als molts gaudis del nostre esperit amb la sembra de la llevor catalanesca, se n'hi afegí un de magnífic: la contemplació del Monestir resplendent. I no fou encara una delectança purament contemplativa: fou un goig espiritualment emotiu.

Tota cosa material que ens deixi endevinar la flama creadora de l'art a través de l'obra, ens ha de produir una emoció. No és ja l'esguard que s'enlluerna: és l'ànima que vibra.

I dessota les arcades del claustre ripollenc i entre mig de les línies entortolligades dels capitells i dintre de les naus de l'església i davant de la portalada magnífica, hom veu aquesta flama creadora. I endinsant-nos encara més en el propi esperit, pressentim com aquesta flama fou encesa per un vent avasallador qui en féu eixir la primera guspira. Era la Pàtria tot just nascuda que necessitava un temple per a la seva consagració. L'art i la nació catalana crearen el Monestir de Ripoll, gentilment agermanats.

Per això si un vulgar ciutadà rep, en contemplar-lo, una impressió només admirativa, i un esperit selecte en sap copsar les belleses arquitectòniques, un català conscient sentirà com el cor se li commou i li bategarà el pit al ritme de les palpitations primeres d'aquella nació que fundà En Jofre.

Si Catalunya no ha perdut l'ànima, és perquè el Monestir de Ripoll ens l'ha servada curosament a través dels temps, a la vegada que els seus sarcòfegs servaven les despulles dels grans catalans qui moriren.

Passats els primers moments d'admiració entusiasta i d'emoció remembradora, se'ns presenta més clara al nostre esguard la serenitat austera del

Monestir i constitueix pel nostre seny un exemple. La primera tasca de la nació catalana—representada en els seus homes—la capim essencialment constructiva.

El temps, però, esmicola tota obra, i el Monestir s'enrunava. Vingué però l'home de seny privilegiat qui l'aixecà de nou, restaurant-lo.

La nació catalana fou un dia instituïda; arribà la seva resplendor a enlluernar tota la terra; era un temple gloriós que semblava immortal! De mica en mica, finalment, també se'ns havia anat enrunant. I ha sorgit ACCIÓ CATALANA a restaurar-la!

Recollint l'herència sagrada que romanía closa dins el Monestir de Ripoll—l'esperit de Catalunya, l'ànima dels nostres morts—ACCIÓ CATALANA bastirà el gran temple de la llibertat de la Pàtria. Cal que aquesta ànima tingui un cos que executi els moviments que ella ordeni, cal que l'esperit disposi de la matèria per a manifestar-se.

I a la feina de construcció ha d'ésser hi tothom. Qui farà les naus, qui dibuixarà els capitells, qui arrodonirà les columnes, qui obrirà la portalada, qui aixecarà el campanar...? Nosaltres restarem satisfets si podem deixar llestos els fonaments.

Tornarem de Ripoll el mateix dia. Veníem amb el cor bategant encara d'emoció. Tot el seguit d'impressions rebudes se'ns agombolava a la ment i només veïem una cosa ben clara: que havíem de treballar per Catalunya amb el màxim esforç per a produir la màxima eficàcia.

Arribarem a la fi del trajecte i el primer que veiérem de la ciutat fou el Palau de Justícia. Si fins a aquell moment només ens havíem esguardat nosaltres mateixos, Catalunya endins, aleshores ens forjàrem la imatge exacte dels nostres enemics.

Són la nostra antítesi com l'esmentat Palau és l'antítesi del Monestir de Ripoll. Un exterior ple d'ornaments i enfarfegat de dibuixos i, en canvi, buit de dintre. És un cos sense ànima.

I ens sentírem pregonament optimistes perquè així com Catalunya no pot morir—la seva vida és animada per un esperit immortal—l'estat opressor amb un no res serà enderrocat, quan sigui l'hora.

Posem-hi mans a l'obra, també. Així el que no es vegi capaç d'ajudar directament a la construcció del nostre temple, que miri d'aterrar el contrari;

i per a major utilitat pròpia que ens porti les pedres i les farem servir.

El resultat d'aquestes dues feines conjuntes serà magnífic si les realitzem sense defallir. I en aquest cas tardaria una mica al Palau de Justícia—fidel representació, per la seva lletgesa, de l'Estat qui ens domina—per a obriar la intensitat del nostre odi. I bastaria acollir-se a l'ombra del Monestir de Ripoll, per a encendre de nou la foguera del nostre amor per Catalunya nostra Mare Pàtria.

De moment ja féu, en aquesta primera visita, que després de provocar una coloració vergonyosa a cada pas, ens guspiregessin els ulls amb la lluminositat d'una decisió sincera: El propòsit de fer a tot arreu i a tota hora, ACCIÓ CATALANA.

Amor... en la llunyania

Hom parla sovint és ja gairebé un tòpic corrent en les fulles diàries espanyoles, el parlar d'ibero-americanisme, d'aproximació hispano-americana i altres coses per l'estil. S'han dit, naturalment, moltes de nicieses i creiem amb plena consciència que no s'ha exhaurit llur nombre perquè coneixem abastament les possibilitats infinides i les copioses reserves amb què compta el periodisme espanyol d'aquesta matèria prima amb la qual són confeccionades la quasi totalitat de les esmentades fulles. No podem però negar que, àdhuc malfiant-nos de llur sinceritat, ens emocionem aquestes cordialitats de darrera hora i gairebé diríem que ens obren el porticó de l'esperança en la cambra fosca de la nostre desesperança; qui sap si per nosaltres arribarà també el dia de les paraules dolces...

Un dubte tenim però, el qual gairebé ja no és dubte: no serà necessària la llunyania per a la naixença d'aquest amor?

És cosa de girar-se de cara a Espanya i dir-li: Voldríem, creieu-nos, voldríem dir-vos totes les belles coses ditiràmiques amb què sovint us regalen les oïdes les nacions que un dia, ai! estigueren sota el vostre domini però, no caldrà primer desfer-nos de la nosa, acomiadar la dispesera i plantar pis?

REVISTA DE LA PREMSA

Tradicionalismes

Sota el títol d'*Autarquia* ha aparegut a Barcelona un setmanari mellí. Realment seria alarmant que a Barcelona sortissin fulles mellistes si aquestes corresponguessin a un vast moviment d'opinió. No és pas així però. Mellins, cievins, sanxistes, etc., són a Barcelona partits bipersonals o, tot sovint, unipersonals. Com és que fan la viu-viu i gosen esporàdicament publicar dos o tres números d'un setmanari baladrer? A quina causa atribuir aquestes reaparicions insospitades? Al contagi. Si els moviments autèntics que commouen la ciutat actuessin, discretament, si les grans organitzacions polítiques o patròtiques s'acomentessin a celebrar juntes generals reglamentàries amb la tremesa de les corresponents "gasetilles suplicades" els diaris, ni albins, ni melquiadistes, ni prietistes, etc., piularien. Però les grans commocions de l'opinió veritable els contagia i una febre inofensiva els fa delirar un dia i mig.

Tanmateix però ens ha encuriósit de saber què cosa pensen del catalanisme aquests mellins revifats. Heu's-en ací el parer:

"El partit catalanista, en allò que té de regionalista sà i d'agrupació d'ordre, ens tindrà sempre al seu costat, per tal com tant o més que ell, volem una Catalunya rica i gloriosa; però no ens plau considerar-lo com l'estanquer d'aquest amor a la regió catalana; volem que nosaltres i els jaumins, que som els regionalistes més actius i més autèntics, poguem entrar per dret propi, i que amb nosaltres hi entrin també els altres partits polítics autonomistes, que aspiren al retorn de les nostres tradicions glorioses. Volem un catalanisme de porta oberta, expurgat de separatisme, de caciquisme i de tot ferment liberal. Aleshores podrem dir que som la representació autèntica de la Catalunya tradicional.

És a dir: allò que no accepten del catalanisme és la seva característica: el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya. Catalunya-regió no és Catalunya. Com no fou Polònia tal, durant els segles del seu esquarterament. El regionalisme dels mellins, ni el dels altres agrupaments més autènticament regionalistes, no ens interessa. Ha arribat l'hora de considerar si el regionalisme no és per ventura el més pèrfid disfraz de l'adversari que és en poder encara avui dia de posicions cabdals de la Pàtria.

En aquest mateix número un tal Teodoro de Mas diu que

Tot allò que és nou en religió, no és veritat.
Tot allò que és nou en filosofia, és absurd.
Tot allò que és nou en política, és revolució.

I ens conta En Josep Pla que ha estat un excés de prudència del senyor de Mas l'haver suprimit una quarta afirmació complementària que deia així:

Tot allò que és nou en locomoció, és satànic.

Per tal com sembla veritat que aquests sequaços d'En Mella encara no han passat de la tracció animal.

Prou

És el títol d'un periòdic que es publica a Guantànamo (Cuba) i el n.º 1 del qual aparegué el primer d'agost. Dedicava la seva salutació.

No pas als abocats a la política militant catalana, sinó als heralds de la intel·ligència, poetes, artistes, pensadors, etc.; als que treballen adalerats en la quietud dels laboratoris, a la penombra de les biblioteques, a les clarícies del taller...

Saluda després la premsa catalana a

les publicacions portades de les més altes inquietuds espirituals de la nova humanitat com la "Revista" i "Monitor", que flamegen dalt de tot de la nostra cultura, de cara al món com exemple i fermança de la futura Catalunya lliure.

Després, sota el títol "Tot o res" diu que el seu guiatge és el d'aquest monosíl·lab: *Prou!* (Val a dir que és el guiatge de tots els catalans d'avui...) Diu que només hi ha una ruta clara i simple.

"la del més agut separatisme fins que Catalunya aconseguixi la seva absoluta independència".

Demana l'ajut dels catalans d'Amèrica i diu que

els catalans d'Amèrica volem i demanem un lloc en l'orientació i organització de les noves rutes del nacionalisme per a garantir-ne l'eficàcia i el degut manteniment de la puresa ideològica, contribuint a la vegada, ultra l'aportació espiritual amb el nostre ajut material i corporal.

En el mateix número d'aquest portaveu dels separatistes catalans de Guantànamo, hi ha uns comentaris sobre la Conferència nacional, als quals ens referim en el n.º 8 d'ACCIÓ CATALANA.

És un cas de dignitat

Tota la premsa catalana, unànimement, s'ha situat davant la guerra hispano-rifena segons el to que expressarem al n.º 4 del nostre setmanari: "Nuestra acción en Marruecos" no és pas "la nostra acció al Marroc". I en

dir la premsa catalana no hi compremem, va sense dir, la premsa enemiga que surt a Barcelona amb cabals de gent que es diu nacionalista i amb anuncis de pretesos nacionalistes...

Al *Correu de Folgàs* (3 setembre), per exemple, hi havem llegit un bell article, anònim, del qual extraïem aquests paragrafs:

Quina pàtria invocaran els nostres soldats mobilitzats per a lluitar contra les tribus del Rif? Quina fe pot endurlos? Quin ideal els exaltarà?

Es inútil invocar un fals patriotisme que no existeix. Com podrà tillar-se de patriòtica una empresa que ni va orientada d'un ideal, ni pretén un fi pràctic, i devora i malmet tots aquells elements de riquesa, que bé podrien esmerçar-se en profit dels ciutadans que la formen aquella pàtria que s'invoca?

És un cas de dignitat ciutadana el que ens obliga a reclamar l'acabament immediat de la guerra de Marroc.

Rodoli d'Espanya timberes avall si així li plau, sacrifici el seu si es presta al sacrifici, vagi ella sola al suïcidi. La nostra gent, la gent de Catalunya, la volem a casa puix que a nosaltres ens calen braços per a treballar, no pas per a esmerçar-los inútilment en una guerra impopular: les nostres joventuts són malaguanyades per aquesta feina.

Per això clamem amb tot el poble català "Volem els nostres fills, volem la pau: el poble reclama i exigeix que acabi el vessament de sang en terres africanes". Si no ho diu amb els punys closos, prou que ho diu amb els seus plors.

"Costa de Ponent"

Havem rebut el n.º 1 d'aquest periòdic adicte a la nostra organització. Sota el títol "ACCIÓ CATALANA", el senyor M. Massó i Llorens escriu:

Comença d'escampar arreu la seva acció amb el més ple optimisme: tot Catalunya respon a la crida: i així cal esperar que d'una sola volada vindrà la normalitat catalana.

En el plet de la llibertat de la Pàtria hi havia deixament de part dels catalans; hi ha encara homes de Catalunya que porten l'esclavitud en llur ànima. Cal recobrar-los portan llur cor l'abrivada actual del nacionalisme; cal que hi siguem tots. L'activitat d'ACCIÓ CATALANA no quedarà empobrida per una campanya electoral amb mesquina finalitat política; volem conquistar Catalunya, que cal que sigui nostra; per això, sense excloure ningú, anem de dret al poble a predicar la intransigència, l'orgull i l'altivesa col·lectiva de la nació catalana.

Confessada pels nostres polítics l'hostilitat vidriosa de tots els Governos d'Espanya contra les reivindicacions catalanes, no volem més tractes amb gent enemiga.

Volem que s'acabi aquesta vergonyosa humilitat nacional davant el dominador; volem la guerra amb l'opressor.

Els conformistes, els col·laboracionistes podem seguir la via de pactes i toleràncies amb el dominador; no els entrabancarem, àdhuc dolent-nos com ens dol llur entumiment nacional. Però els obligarem, de grat o per força, a una actuació de major dignitat catalana.

Els no tenen fe en el poble; nosaltres sí; ells volen arrencar a dissimulats pessics, engrunes de llibertat; nosaltres volem arrabassar tota la llibertat de la Pàtria; aixecant l'esperit de Catalunya, que és espiritualment superior, molt més fort que la podrida sobirania de l'Estat espanyol.

La "Costa de Ponent" torna a sortir com cridada per la remor de nova i forta lluita. Benvinguda sigui, doncs les mans que la porten sé prou bé que són honrades i patriotes.

I Catalunya, ara, necessita de l'esforç de tots els seus bons fills, per a fer la guerra als enemics i als traidors.

Als últims fins a l'extermini.

Ben vingut sigui el novell confrare. Per ACCIÓ CATALANA, l'abrandament català ha d'ésser definitiu.

Auguri

El setmanari republicà del Vendrell, *Renaixement* (2 setembre) orgue de les esquerres d'aquell districte, sota el títol "ACCIÓ CATALANA" publica el següent editorial:

Aquesta novella organització que plena d'entusiasme i de patriòtic coratge s'avança voluntariosa per l'alliberació de nostra terra, dijous passat féu la seva entrada a la Mancomunitat de Catalunya, servint-li d'herald el diputat En Jaume Bofill i Matas qui amb la seva paraula meravellosa aixecà dins la noble sala històrica on es reuní l'assemblea, un ambient essencialment reconfortador de rejuveniment catalanesc...

Part de fora, diries que una triada generació ha aixecat una nova bandera, que desperta amb els seus espatecs al vent, aquell abrivament de fermança que cada dia ens fa més segura, més esplendorosa i més glorificada la victòria pressentida per tota una nissaga.

Un sentiment platònicament emotiu ens arriba fins als neguits de l'ànima i amb ells no podem ofegar el dubte, planyent de que tal vegada resulti minsa la bella idealitat d'aquesta organització, que nosaltres voldríem prou valenta perquè sentant noves teories estremistes, a l'estil dels catalans d'Amèrica, cregués indefectiblement arribada l'hora de considerar indispensable i urgent la constitució d'un organisme representatiu de la nació catalana.

A la segona de les conclusions aprovades a la Conferència nacional es digué: "que la forma republicana seria la més

avinguda amb les actuals característiques de la nostra terra". Per això voldríem que recordant que aquesta república dorm en l'esclavitud de Catalunya, acabessin els endormiscaments, els silencis vergonyosos, les combinacions de política i de nom en profit de determinats elements i les tendències partidistes de conveniència perquè aquesta "ACCIÓ CATALANA" en atansar la seva bandera ens portés una alenada esperançadora d' aquella Catalunya lliure, que volem dins l'admirable règim d'una feliç república...

El retorn a Ripoll

Al "Diario de Gerona" (7 setembre) J. P. Fontanella escriu:

Del temps de la nostra infantesa que era cabalment quan la renaixença catalana tenia ja una vida esclatant, recordem que en les manifestacions collectives de catalanitat s'hi feia sempre retret de la nostra història. Les gestes i les glòries dels segles d'or de Catalunya eran continuament evocades amb paraules càlides i frases vibrants. Eren els benaurats temps dels Jocs florals, de les barretines, del pi de les tres branques, etc. El catalanisme era llavors predominantment literari i romàntic, i no tenia grans enemics, no despertava odis furients. Calia reconèixer una gran altesa de mires en els seus capdevaners, els quals no s'havien contaminat per res en la baixa política de partit a l'espanyola. I això feia que els menessin respecte àdhuc aquells qui no participaven dels ideals llurs.

En conservem molt agradosa recordança d'aquells temps.

Llavors fou quan tingué lloc aquell gran aconeximent de la renaixença catalana: la restauració del monestir de Ripoll pel gran bisbe Morgades, i el corresponent homenatge a les despulles dels nostres comtes, les quals despulles es serven en aquell sagrat lloc, breçol i fogar de la nacionalitat nostrada.

A mida que el moviment català s'anà transformant, ja no s'esmentà tant la gloriosa història nostra. Ripoll fou oblidat. Les evocacions del passat es limitaren gairebé en aquella època turbulenta del 1640. Però predominà sobre tot, la prosa i l'oratòria electoral plena de artificialisme, hiperbòlica i buida: foc d'encenalls. Prosa i oratòria que no es dirigien primàriament a sembrar ideals sinó a obtenir un triomf polític, que era a voltes un triomf tautològic discutible.

Els que en tenim record d'aquells bons temps del catalanisme, ens planyiem del divorci establert entre la Catalunya nova i la Catalunya tradicional, car forçosament l'empresa alliberadora s'havia de trobar mancada de la virtualitat que brolla d'aquesta permanent comunió amb els valors

eterns que mantenen la vida d'una raça i d'una nació a través de les centúries.

Sempre havem cregut que no es tracta de crear una Catalunya a caprici, sinó de refer Catalunya segons els imperatius de la tradició i els postulats de la realitat.

Per això volem assenyalar amb goig la diada en què aquest vigorós nucli de catalanitat. "ACCIÓ CATALANA" ha anat a Ripoll

a començar les seves tasques d'intensificació catalana, evocant els temps gloriosos de la nostra història.

Els catalans que el diumenge passat es congregaren a Ripoll, hauran trobat allí la pedra fonamental de l'edifici que volen bastir, el cap del fil en què podran teixir la senyera immaculada que ens mena a jornades de glòria i de triomf per a la Pàtria.

NOTICIARI D'ACCIÓ CATALANA

L'aplec comarcal de Ripoll

El 3 d'aquest mes, dia assenyalat després del seu primer ajornament per a la celebració d'aquest primer acte d'ACCIÓ CATALANA, serà una bella data per a la nostra organització. Per la premsa diària els catalans patriotes s'hauran fet càrrec de la seva importància, i, sobretot, de l'èxit obtingut. Bé podem dir que tota una comarca fou mobilitzada, no pas aquest o aquell partit polític, ni aquest o aquell casino, ans el poble autèntic fresc i generós. ACCIÓ CATALANA reeixí doncs en els seus propòsits.

A continuació reproduïm els parlaments que en aquesta memorable diada es pronunciaren, abstenint-nos, així com és el nostre costum, de ressenyar els altres actes celebrats i els engrescements que els acompanyaren.

L'ACTE DEL MATI

A la Plaça de la Vila, i des del balcó d'una casa que hi ha davant del Casal català, es descobrí una làpida de marbre amb una inscripció, de relleu en metall, en la qual amb el fi de perpetuar el record de la diada es llegeix:

"Al comte Jofre
qui a Ripoll fundà
la nació catalana.

"Acció Catalana", 3 setembre 1922"
El descobriment es féu amb tota solemnitat i en mig de llargs aplaudiments.

Tot seguit el president del Casal català, *En Ramon Casanovas*, adreçà la paraula al públic en els següents termes:

No us penseu pas que perquè havem posat una làpida ja ens podem donar per satisfets. Cada vegada que les tensions catalanistes es deriven cap a fets com aqueixos, hauria d'entristir-nos un xic l'espectacle de la nostra inferioritat.

La manera digna d'honorar els grans herois, és seguir llur exemple. I al comte Jofre, quan veié la seva terra esclava, no se li acudí pas de posar una làpida.

El comte Jofre veié els homes del seu poble, que havien covardament deixat al mig dels camps el camí de l'arada, i havien fugit, enfilant-se per

les cingleres espadades cap a les coves antigues, o s'havien amagat, camins enllà de les valls emboirades. Aquells catalans també eren covards com tants de catalans d'avui.

Però el comte Jofre sabé d'aixecar-los i reconquistà i alliberà la terra.

I quan la seva obra fou terminada i fou exhaurida la seva vida, el comte Jofre creà una bandera amb la seva sang i el seu escut. Però fixeu-vos-hi bé: quan hagué alliberat la terra.

Alliberar la terra: És aquesta la nostra tasca i la nostra obra, catalans. Les nostres diades no han d'ésser de festa, sinó de feina, no han d'ésser de triomf puix que tenim la terra esclava, sinó de lluita.

Per això tenim ara, més l'emoció d'un aplec a San Martí de Canigó que una consagració a Santa Maria de Ripoll, i per això les joventuts catalanes s'apleguen sota el denominatiu, que mai havem de traïr: *Acció*.

Però així com aquells guerrers portaven unes curtes sentències a les seves armes com a senyal i nord, jo, en aqueix moment d'honorar el comte Jofre, voldria convence'us a tots que m'escolteu, que poseu en el vostre cor el convenciment que no han de salvar, no han de redimir la terra ni han de fer triomfar cap ideal, aquells que només pensen en matar per la terra o pel ideals, aquells altres, els veritables herois qui, com el batlle de Cork, estan generosament disposats a morir per la terra i pels ideals. Que no ha de fer-nos triomfants l'odi sinó l'amor.

El senyor *Ventura Gassol*, pronuncià un parlament del qual són els següents paràgrafs:

Avui la nostra veu sona com no havia sonat mai, i el brunzir lleu que ordinàriament ens fa la sang a les nostres venes avui pren un to de clar èpic. I és que no és solament la nostra veu i és que no és solament aquestes muntanyes pirenenques que ens fan de tornaveu allargant el nostre crit i multiplicant les nostres veus: parlem vora les tombes dels grans difunts de Catalunya i no hi ha al món tornaveu més potent, més alt i més pregon que el d'una tomba que creix i dona só al mateix silenci i que a les nostres veus

ajunta aquelles altres veus dels morts que són les més clares i entenedores i les úniques que no poden enganyar-se ni enganyar-nos, perquè són d'aquells qui viuen la vida eterna de l'esperit lliure de tota misèria i immunitat de tota la concupiscència.

Parla de la fe en la veu dels morts en el sentit de relligar-nos en aquest tronc de la tradició que fa de la pàtria com un cos vivent integrat per tots els que foren, els que són i els que seran junts tots com a sarments d'un mateix cep en aquesta comunió sagrada de la pàtria.

Parla del comte Jofre, fundador de la nació catalana, explicant la seva història i legendes i fent-ne aplicacions i símbols que projecta sobre l'actuació actual dels nacionalistes.

Parla del Monestir de Ripoll, evocant la memòria de l'abat Oliva: de tots els catalans il·lustres que hi dormen el son de la pau i endut per un sentiment d'enyorança, recorda la gran família catalana, i sobretot recorda aquelles assemblees familiars que es feien a les cases pairals catalanes i que es fan encara en algunes viles els dies de les grans festes, reunint-s'hi tota la família, i enyorant-s'hi els darrers que han mort. En aquest sentit evoca la memòria d'En Maragall que hauria cantat aquella festa que estaven celebrant, i la d'En Prat de la Riba que hauria tret tot el fruit polític i tota la força que ella tancava. Convida a tots els que omplien la plaça de Ripoll a passar per davant de la tomba del fundador de la nació catalana per a retre jurament de fidelitat a la Pàtria. I evocant les paraules d'Ezequiel els diu que s'aboquin damunt d'aquella tomba i cridin a l'esperit de Déu que torni a entrar en aquells ossos i a avivar aquelles cendres. Els convida que es miri cada u a dintre seu per veure si també hi resten encara ossos àrids i cendres mortes. Parla d'aquells catalans que també són tombes, bonic i blanqueiat per fora i plen de baixeses i traïdories per dintre.

Acabà el parlament fent un brindis per la sang de tots els herois catalans, dels que foren i dels que són i per tots també els que lluiten actualment en terres estrangeres dient:

L'abat Oliva alça el calze;
estrenyem-hi tots la mà,
que la copa encara és buida
i l'hauríem d'omplir;
si la vinya encara és verda,
un altre vi l'omplirà:
el vi de les nostres venes,
el millor per consagrar.
L'abat Oliva alça el calze,
comencem, doncs, a resar;
—Pare nostre! Pare nostre!
Pare del cel estelat,
beneïu-la i consagreu-la,
per la nostra llibertat.

Enyorant la deslliurança,
se'ns va tornant el cap blanc,
bé tardes prou, Corpus Christi,
beneït Corpus de Sang!

Convida a tots els nacionalistes a visitar la tomba del comte Jofre i a signar l'àlbum promentent fidelitat a la terra catalana.

DAVANT LA TOMBA D'EN JOFRE

Tots els assistents a l'acte es traslladaren al Monestir reunint-se davant la tomba del comte Jofre, fundador de la nació.

Tothom va desfilar per davant del sarcòfag del comte Jofre, dirigint-se tot seguit als Claustres on signaren els assistents en plec de paper de fil que han de formar l'àlbum que ha de donar a l'acte un cabdal sentiment de responsabilitat i d'eficàcia.

La capçalera de l'àlbum diu: "*Els sota signats prometen fidelitat a la terra catalana davant la tomba del comte Jofre, fundador de la Nació*". I el clou el colofó següent: "*Aquesta solemne promesa de fidelitat a la terra catalana, amb la immediata fermança de generosa actuació, fou signada entusiàsticament a Ripoll en la celebració del primer aplec d'Acció catalana, el 3 setembre 1922.*"

La capçalera de l'àlbum a varies tintes, té com a motiu la tomba del comte Jofre i completa el colofó un escut de Ripoll entre les figures del mateix comte i de l'abat Oliva.

EL MITING

El Saló Comtal era ple de públic. No eren solament els de Ripoll que acudien a oir les primeres figures del nacionalisme: comissions nombroses d'Olot, Puigcerdà, Camprodon, Sant Joan de les Abadesses, Ribes, Campdevànol, Pardines, La Pobla de Lillet i Vich, s'havien aplegat al Saló Comtal amb un arborat sentiment de pàtria.

A les llotges hi havia moltes de senyores i senyorettes de Ripoll; també hi era present la delegada d'"Acció Catalana" a Viladonja, senyoreta Cristina Serra.

A la taula presidencial, als costats d'En Josep Turon, regidor nacionalista de Ripoll, hi seien els senyors Bofill i Matas, Martí Esteve, Vidal de Llobatera Massó i Llorens, Abadal, Masot, Barbey, Duran-Reynals, Guarro, Roger, Rovira i Virgili i altres personalitats.

En Josep Turon anuncia que va a començar l'acte i cedeix la paraula al conseller de Barcelona senyor

MARTÍ ESTEVE

Nacionalistes de Ripoll i de tot Catalunya! "Acció Catalana" celebra avui el seu projectat primer acte de propaganda. Havem escollit Ripoll, vas sagrat de la nostra tradició perquè aquest acte sigui ben significatiu. "Acció CATA-

LANA" no és una nova entitat política, ni va a representar una modalitat de la política vella, sinó l'unió dels patriotes catalans. La nostra tasca és la conquesta del pensament i del sentiment nacionals. Per obtenir el nostre ideal de llibertat apellarem a les armes que ens calguin.

Una d'aquestes armes és la intervenció; intervenció a les corporacions públiques de Catalunya, que ja realitzem a hores d'ara, intervenció possible al Parlament espanyol. Aquesta intervenció cas de fer-se, no ha de tenir per objectiu governar i salvar Espanya, sinó que la practicarem pensant exclusivament en Catalunya.

Hi ha, dissortadament, massa coses que ens lliguen a Espanya, perquè neguem per endavant la nostra intervenció. Hi ha unes lleis imposades, unes contribucions absurdes, una guerra inútil i cruel en terra africana, que afecten als patrimonis catalans i costen sang de germans nostres i, per això, no podem donar com a sistemàtic l'abstencionisme nostre fins i tot contradint, potser, inclinacions de temperament. Però cal rectificar el sistema col·laboracionista, que tantes de vegades ha fracassat, segons confessen els mateixos que l'han dut a la pràctica. Havem d'aprendre les lliçons de l'experiència.

Els millors resultats per a Catalunya s'han obtingut, no amb la col·laboració, ans amb l'oposició. En temps de la Solidaritat, quan el moviment patriòtic català apareixia com un perill pels Governos d'Espanya, En Maura presentà el projecte d'Administració local, que representava pels estadistes espanyols una atrevidíssima concessió.

Fou durant l'Assemblea de Parlamentaris, en els moments encesos de la campanya autonomista, quan els governants espanyols es deien propicis a la concòrdia.

Els majors atacs a Catalunya, en canvi, han coincidit amb les èpoques de col·laboració. Quan un home representatiu de Catalunya ajudava amb els seus esforços a la reconstrucció de l'Estat, hom dictava un reglament notarial ofensiu a l'esperit de Catalunya, hom negava la concessió d'unes xarxes telefòniques a la Mancomunitat i àdhuc, acabada aquesta col·laboració, s'arribava a alterar la protecció aranzelària que es retreia sempre a la nostra terra com un soborn que ens condemnés al silenci.

Els homes que fins ara han tingut la responsabilitat de la política catalana, fracasaren al Govern espanyol. I fracasaren potser, ells que ens acusen a nosaltres d'impacients, per impaciència.

En Cambó i En Ventosa deixaren el primer ministeri i arribaren desesperançats a Catalunya. I Catalunya respon a la desesperança llur amb un estat d'agitació que també fracassa. I és

aleshores que En Cambó torna a col·laborar, torna a assajar un procediment que ja havien declarat inservible.

Els homes del regionalisme català, davant d'això, han proclamat llur fracàs. Bé podem nosaltres, alguns dels quals havem estat, fins fa poc, dins la disciplina de la Lliga, declarar els fracassos que confessen els directors.

Nosaltres no sabem si allixonats per aquesta experiència, els capdavanters de la Lliga regionalista rectificaran. El que sí sabem, és que ACCIÓ CATALANA té unes normes clares i permanents, que no variaran mentre l'Estat no canviï de conducta.

Pot esperar-se una modificació en aquest sentit? Pot creure's en el seny polític dels governants espanyols, impassibles per tradició històrica i de raça? Podrà aconseguir-se la llibertat de Catalunya per altres procediments que no siguin els de violència?

Nosaltres no havem fet l'apel·lació a la força perquè no volem la responsabilitat d'una desfeta. La violència no ha de representar un esforç suprem en la desesperació, sino el cop de gràcia que assegurí la victòria. Catalunya no és totalment preparada per la lluita. Entretant esmercem els nostres esforços en enrobustir el sentiment nacional, expandint l'esperit vivificador. Quan tota la terra catalana serà arborada i cada català tindrà consciència dels seus deures, quan tots els petits sacrificis que demanem als catalans seran donats, aleshores podrà pensar-se en oferir a la Mare Pàtria l'últim sacrifici: el de la sang.

P. VIDAL DE LLOBATERA

A les proclames que avui havem escampat per Ripoll — comença — hom diu que ACCIÓ CATALANA no és un partit polític més sinó un grup de patriotes de Catalunya. Potser haureu pensat que aquestes paraules no eren del tot sinceres. Jo vull demostrar-vos que sí.

Catalunya, per dissort, és avui una excepció en el concert dels pobles lliures. Després de la guerra totes les nacions opreses, l'una després de l'altra, han vist reconeguda llur independència. Totes, excepte Catalunya. Això ha produït al nostre poble un fort pessimisme que l'ha fet caure de braços.

Si examinem amb serenitat el panorama del nacionalisme català veurem com nosaltres mateixos en tenim la culpa de l'oblit que el món ha tingut per Catalunya. Havem constituït molts de partits polítics, però no havem desvetllat l'ànima nacional. El moviment renaixentista de les primeries del noucents ha estat exclusivament encarrilat per viaranyos polítics. És que l'actuació nacionalista ha d'ésser política només?

L'obra del nacionalisme català ha d'ésser contínua i ha de viure a totes

les esferes. De la mateixa manera falta amb Catalunya l'home que des del ministeri col·labora amb l'Estat opressor, que l'home que s'ajup a fer un testament en llengua imposada, que es deixa arrabassar un fill per fer la guerra a un país que res no ens ha fet...

Tots fallem tantes de vegades, sota la violència! ACCIÓ CATALANA aspira a que quan tots aquests actes es realitzin, la consciència dels catalans sigui revoltada.

En l'obra de renacionalització tots podem i havem de col·laborar-hi. El mateix el pagès que el poeta, l'obrer que el potentat. L'esforç de tots és sagrat quan duu l'alè de la Pàtria, quan el guia l'estel de la llibertat.

Estigueu segurs que quan la passió nacionalista encengui tots els estaments, el nostre problema serà resolt.

Quí hi ha contra nosaltres? Un Estat caduc, podrit, que un petit esforç pot enderrocar. No ens espanti aquest enemic si nosaltres tenim fe en la nostra Pàtria. La intransigència nacionalista sabrà vèncer fàcilment l'oposició de l'Estat.

Hi ha un altre enemic: el partit anti-català que ha niat a Catalunya. Se'ns retreu sovint la nostra passivitat política davant aquests traïdors. Però, és que pot lluitar-s'hi amb armes polítiques? No: la nostra lluita ha d'ésser social. Havem de fer impossible la convivència dels catalans descastats amb els ciutadans de Catalunya.

LLUIS MASSOT

Vinc a parlar-vos — diu — d'una cosa ben concreta i del tot diversa de les que els altres companys han comentat.

S'ha afirmat que som separatistes, "separatistas teóricos", ha dit un periodista de Madrid. No he de desmentir aquesta afirmació, ni tampoc comentar-la. El que vull plantejar és el problema de la licitud del separatisme.

Jo voldria explicar-vos, nacionalistes de Ripoll, com el separatisme és lícit no solament en tesi general, sinó també des del punt de vista del dret espanyol.

La nostra afirmació que Catalunya és una nació i la conseqüència d'aspirar a una Catalunya Estat, ha indignat sempre els nostres enemics, que ens atribueixen una ardidosa inconcebible. Però, el principi del separatisme nacionalista és admès i respectat a tot arreu del món. A Irlanda, els sinn-feinners feren tota llur campanya separatista sota l'ull tolerant de les autoritats angleses; Dinamarca ha consentit l'actuació del partit separatista a Islàndia; a Filipines i Puerto Rico, sota el règim yanqui, han actuat partits francament independentistes; a l'Àfrica del Sud hi ha un partit boer

separatista; a Iugoeslàvia actua el partit croata dels pagesos, dirigit per Roditx, que de fet és separatista; a la mateixa França centralista i unitària, el grup nacionalista bretó fa campanya separatista sense que se'l persegueixi; i a Noruega el plet constitucional portà la campanya separatista, i Suècia, no sols no la perseguí, sinó que s'avingué al resultat del plebiscit en forma favorable a la separació absoluta. Per tot arreu del món hom troba lícit que una nació pretengui separar-se de l'Estat que la té sornesa.

Això que és lícit a tot arreu, ho és igualment a Espanya? Des del punt de mira del dret constituït, jo em permet dir-vos que sí. L'article 13 de la Constitució proclama la llibertat de pensament, i per tant, el respecte a les idees, per contràries que siguin a la normalitat política, nacional, social i religiosa de l'actual regisme. Si hom pot ésser anticatòlic, republicà, comunista, i la religió de l'Estat és la catòlica, i el regisme monàrquic, i l'organització patrimonial és fonamentada en la propietat privada, i no es persegueix l'exposició d'aquestes idees, és evident que amb igual licitud hom pot defensar el separatisme.

L'article 55 de la Constitució diu que les Corts amb el Rei, podran per mitjà d'una llei especial, enagenar, cedir o permutar una part del territori nacional. Si, doncs, el Rei i les Corts poden, per exemple, vendre, permutar o cedir Catalunya (part de l'actual Estat espanyol), no podem els catalans, amb major dret, reclamar la nostra absoluta llibertat?

El que és delictuós segons el Dret constituït espanyol, és l'alçar-se en armes per desintegrar una part del territori. De cap manera ho pot ésser, doncs, preparar per mitjà d'una intensa campanya, un plebiscit que decidís de la qüestió de si Catalunya ha de separar-se o no de l'Estat espanyol. Sense que jo digui que el nostre poble hagi de renunciar a les altres, aquesta és la millor arma.

Per preparar aquest plebiscit, havem d'enfortir cada dia més el nostre sentit nacional. Havem d'ésser cada dia més catalans, portant per tot el nostre esperit. Aleshores no ens caldrà gaire esforç per ésser lliures.

I tan poc esforç! Jo record una història que m'explicaren per aquestes muntanyes del Pireneu català. En una masia, lligant el ganivet a la taula, hi havia la cadena que Felip V imposà. Els masovers, tots a llur feina honrada i quotidiana, no l'havien trencat, però el refrec i l'ús havien anat gastant els grillons. Un dia per venjar un afront, el masover agafà el ganivet amb una revolada d'ira. La cadena es trencà...

Qui sap si un afront de l'Estat farà que un dia es trenqui la feble cadena que ens hi lliga.

A ROVIRA I VIRGILI

Comença dient que havem vingut a Ripoll a pronunciar un jurament de fidelitat. Però cal que aquest jurament sigui actiu, per tal com els quiets cometen el pecat de la infidelitat.

Es significatiu que el nostre jurament hagi estat fet en aquesta alta vall de Catalunya, en aquesta terra sagrada on hi ha el fonament de la Nació, síntesi de l'home i de la terra.

Ibsen ha escrit que "els homes són fills de la terra, però tenen un llunyà parentiu amb el cel i amb la mar". Això vol dir que a l'home li cal, a més a més de la terra material que cospa amb els sentits, un idealisme que és la llum que l'ennobleix. Aquest idealisme és a Catalunya el nacionalisme català.

La terra, en fer diversos els homes, dona a cadascun la seva llengua, que és el que els fa forts. Quan un poble dominador imposa a una terra dominada un exèrcit i unes lleis, i no consegueix exterminar la llengua del país, cal que vigili perquè devegades una paraula en la parla materna fa el miracle.

Aquest és el cas de Catalunya. Havem conservat, en mig de totes les subjeccions, la llengua, i ha bastat un mot encastat en una pedra vella per produir la resurrecció. El poble que no dona a la seva llengua el valor té, aquest sí que és un poble sotmès i sense esperança.

Vosaltres, gent de muntanya, sabeu la joia de trobar una alta significació a cada nom de riu i de mont, i sabeu també la tristesa i la inexpressivitat dels noms geogràfics traduïts, com aquest Sant Quirze de Besora que havem vist retolat a l'estació "San Quirico".

Vosaltres, els homes de pagesia, sou també els que millor podeu comprendre el profund sentit de la Història. S'ha dit que és un museu tancat, però d'aquests museus en surten les nacions vives. Tot d'una la casa vella s'esbata, entra un aire nou i tot revifa.

S'ha dit que el present és com un punt geomètric que fuig davant nostre. I cal prolongar la nostra vida en direcció al passat o al futur. El comte Jofre, que honorem avui, és entre nosaltres més viu que tots els comtes de R. D. que reben el títol en paga de llur traïdoria.

La Nació passa, eterna, per damunt del temps. Així haurem vist que, quan tothom creia definitiu el mapa d'Europa que sortí de la Conferència de Viena, apareixien sota els pàl·lids colors de les falses nacions els vius tints de les nacionalitats autèntiques.

Permeteu-me, ripollesos, per acabar, que us recordi una cerimònia simbòlica que celebraren els patriotes d'Hongria. Quan les despulles mortals de Kossuth foren conduïdes a la seva pa-

tria, foren cobertes amb grapats de terra duts de totes les contrades hongareses.

He sentit a parlar d'un projecte de construcció d'una tomba magnífica per guardar les cendres del comte Jofre, primer sobirà de la Catalunya independent. Caldria també que aquestes cendres fossin colgades amb grapats de terra dels diversos indrets de la Pàtria. Aquest homenatge seria el símbol de l'humanitat dels patriotes catalans.

J. BOFILL I MATAS

Comença dient: Tots sabeu que fa uns quants mesos es reuniren un grup de nacionalistes catalans de tots els indrets a la Conferència nacional catalana. Se'n feien molts averanys. Al cap de poc temps, però, els nostres propòsits han estat coneguts i la nostra obra clarament judicada.

Nosaltres resumírem en les conclusions votades, de l'una banda una doctrina nacionalista, de l'altra banda la necessitat d'una organització. D'això en naixia un credo i una unió de patriotes.

Acció CATALANA té un ideal i aspira a què aquest ideal sigui compartit per la majoria de catalans. És cert que amb deú justos només s'hauria salvat la ciutat de les ires divines. Una minoria nacionalista és una raó que reclama la llibertat d'un poble. Però perquè aquesta llibertat s'esdevingui, no n'hi ha prou amb una minoria. Es per això que Acció CATALANA vol crear una vasta consciència nacionalista, un gran exèrcit de la Pàtria.

La resultant de la Conferència nacional és perfectament equilibrada. Formula un idealisme i reclama una fortitud. Digué En Nicolau D'Olwer: "Cal que ens preparem, perquè el dia que estiguem preparats o ens donaran la llibertat o ens la prendrem. I cal que tinguem present que mai no ens la daran mentre no ens creguin capaços de prendre'ns-la".

Catalunya no està encara llesta. Hi ha catalans que porten a dins un home vell, corcat. Hi ha catalans que per odi a la Mancomunitat, que és el Govern de Catalunya, s'oposen no sols a qualsevol concessió autonòmica sinó als aventatges de la incautació d'una xarxa telefònica, per exemple.

Hi ha homes que per llurs hàbits deuen obediència a Roma i refusen la pronunciació canònica del llatí perquè no tingui un sò català.

Hi ha homes que pullulen per Madrid i s'han venut l'ànima i són ben buids de dins.

Havem d'acabar amb l'home corcat. I havem de fer tot el possible per conquistar l'indiferent. L'indiferent és incapaç de fer una obra ben feta. Pregunteu als homes que avui mercadegen amb els tresors de l'Església, no si són capaços d'alçar aquesta porta-

lada de Ripoll sinó tan sols si tenen la fina sensibilitat d'aquell Bisbe Morgades titllat de catalanista!

Acció CATALANA vol dur a terme una obra de propaganda. Volem constituir el Sindicat patriòtic de tots els catalans.

Volem amb les nostres prèdiques que els somorts esdevinguin conscients, és a dir, nacionalistes, i els nacionalistes, apòstols o herois sí cal.

Acció CATALANA vol dur sobre la nostra terra el triple benefici de la pluja, del foc i del vent. Desvetllant l'amor a la Història i a la Llengua, la nostra propaganda serà suau, amorosa, com la pluja, que posa un pam de saó a la terra i fa revivre les deus.

Ens dalim per calar foc a les conviccions dels catalans, i ésser després el sol que fa brollar la vegetació i embauma la boscuria.

També volem ésser el vent de l'apostolat que s'endugui les trenyines, la tramuntana que aixequi una polsaguera victoriosa que encegui els enemics.

Nosaltres tenim les nostres predileccions, bé ho podem dir. Una d'aquestes predileccions és el pagès: volem que senti el regust inconfusible de la seva terra.

Una altra predilecció és per l'obrer, que serva sota la seva brusa cosmopolita un batec tan català.

Una tercera predilecció és per l'infant de Catalunya, a qui havem d'educar en l'amor a la Pàtria. Tots recordeu la figura del donzell que fuig i perquè els soldats no l'encalcin deixa les vestidures a les mans dels perseguidors. Però, què en treuria de quedar nu si fos com els que fugen d'una ciutat empestada i porten a dins el corc de la malaltia?

Havem fet la nostra crida als catalans, creient que tenim alguna autoritat: s'ha vist com la Conferència nacional era un eficaç reactiu a Catalunya: s'ha vist com les vacances no aturaven les nostres activitats i ens llançàvem a la conquesta d'un gran diari. En aquesta crida que dirigim a tots els catalans l'acte d'avui és la primera fita. El procés de la renacionalització de Catalunya comença llavors s'inicià el moviment d'aglutinació nacional: a Ripoll.

Aquest matí, al Monestir, s'ajuntàven els càntics religiosos i els patriòtics. Aquesta doble fervor és un bon averany. La nostra victòria és segura. Adeusiau, ripollesos.

"Adéu, vila de Ripoll,
entre mig de dues aigües!"

***

Clogué l'acte el regidor de Ripoll, senyor Turon, victorejant la llibertat de Catalunya. El públic, a peu dret, entonà els "Segadors".